

Εξουσία και Υπηρεσία στο Θεό

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

“Εκλογές εδώ και τώρα” φώναξε Έλληνας πολιτικός ηγέτης από του βήματος καλώντας έτσι τους Έλληνες ψηφοφόρους να μεταβούν στις κάλπες και να ασκήσουν το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμά τους εκλέγοντας τους αντιπροσώπους και κυρίως την κυβέρνηση.

Το δικαίωμα του εκλέγειν, αποτελεί το μέσο με το οποίο οι πολίτες ελέγχουν την κυβέρνηση αφού έτσι ανταμείβουν τους ικανούς και τιμωρούν τους ανίκανους απομακρύνοντας τους από την εξουσία. Η αντιπροσώπευση θεωρείται ως το πιο πλησιέστερο μέσο μεταξύ κυβέρνησης και λαού. Η δε κυβέρνηση ασκείται από τα πολιτικά κόμματα που αποτελούν σύνδεσμο μεταξύ κράτους και κοινωνίας πολιτών. Ως κόμμα λογίζεται ο φορέας της πολιτικής στελέχωσης που αποσκοπεί στην κατάκτηση της εξουσίας. Ως εξουσία μπορεί να χαρακτηριστεί η σχέση μεταξύ του κυβερνώντος και του κυβερνωμένου.

Εξετάζοντας την πολιτική εξουσία σύμφωνα με την εκδοχή της Αγίας Γραφής μπορούμε αρχικά να σταθούμε στην πιο τραγική ιστορική φυσιογνωμία όλων των εποχών. Αυτή του Ποντίου Πιλάτου, στον οποίο οι αρχιερείς έφεραν τον Ιησού για να τον δικάσει (Ιω. 18,28-40). Ο Πιλάτος αφού τον μαστίγωσε (Ιω. 19,1-7) του απηύθυνε το λόγο λέγοντάς του: *“οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε;”* (Ιωαν. 19,10). Τότε ο Ιησούς αποκρίθηκε: *“Οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ’ ἐμοῦ, εἰ μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν”* (Ιω. 19,11). Και λέγοντας φυσικά από *“ἄνωθεν”* δεν εννοούσε το Ρωμαίο αυτοκράτορα, αλλά τον ίδιο το Θεό τον μόνο έχοντα απόλυτη εξουσία, διότι ο απόστολος Παύλος ξεκαθαρίζει αυτό το θέμα πως: *“οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσὶν”* (Ρωμ. 13,1). Προτρέπει μάλιστα τους πιστούς να υπακούουν στους πολιτικούς άρχοντες και να μην απειθούν επειδή οι άρχοντες ασκούν την πολιτική εξουσία ως εντολοδόχοι του ίδιου του Θεού (*“ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται”* Ρωμ. 13,2).

Η δε διήγηση του ευαγγελιστού Ματθαίου αναφέρει κάτι άλλο. Πως η εξουσία ανήκει στον πειραστή διάβολο κι αυτό φαίνεται στη διήγηση περί των τριών πειρασμών (Ματθ. 4,1-11). Σύμφωνα με τη διήγηση του κατά Ματθαίον ευαγγελίου: *“Ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου. Καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν. Καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· Γέγραπται, Οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ’ ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ. Τότε παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ λέγει αὐτῷ· Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι Τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Πάλιν γέγραπται, Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν σου”* (Ματθ. 4,1-7).

Ο πειραστής αφού είδε πως δεν πέτυχε απολύτως τίποτα με τους δυο πρώτους

πειρασμούς, οδήγησε τον Ιησού σε ένα υψηλό όρος και του έδειξε όλα τα βασίλεια του κόσμου και τον υλικό τους πλούτο (Ματθ. 4,9) απευθύνοντάς του τον τρίτο του πειρασμό: *“ταῦτά σοι πάντα δώσω ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι”* (Ματθ. 4,10).

Ο τρίτος πειρασμός (Ματθ. 4,8-9) αποτελεί την κορύφωση όλων των πειρασμών που δέχτηκε ο Ιησούς από τον πειραστή διάβολο στην έρημο και αποσκοπεί στην καθολική αλλοτρίωση του πνευματικού ανθρώπου με το δέλεαρ της εξουσίας. Ανακεφαλαιώνεται ο πειρασμός της εξουσίας και της δύναμης και αναβαθμίζεται η τάση του ανθρώπου να θέσει υπό την εξουσία του *“πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν”* ως κυριαρχική έφεση και διαμόρφωση του ήθους και του σκοπού της ζωής του. Η δύναμη, η εξουσία και η δόξα προβάλλονται ως οι κυρίαρχες αξίες της ζωής του ανθρώπου που αποβλέπει στην άσκηση της εξουσίας.

Έτσι με τον πειρασμό που έθεσε ο διάβολος στον Ιησού *“ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι”* όλες οι αρχές και οι εξουσίες του κόσμου τούτου θα ετίθοντο στη διάθεση του και θα συνέβαινε αυτό που επιθυμούσε ο διάβολος δηλ. την κυριαρχία της δικής του εξουσίας. Τότε ο Ιησούς του απάντησε: *“Ὑπαγε ὀπίσω μου, σατανᾶ· γέγραπται γάρ, Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσῃς καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις”* (Ματθ. 4,10). Η δε απάντησή του *“ὑπαγε ὀπίσω”* αποτελεί το αιώνιο παράδειγμα προς μίμηση για τους πιστούς όλων των αιώνων. Απάντηση ξεκάθαρη και τελική που επιφέρει τη μεγάλη σύγκρουση και ρίξη με τις αρχές και εξουσίες του αιώνας τούτου.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω αναφύεται το εξής προεκτεθέν ερώτημα: Σε ποιόν ανήκει τελικά η πολιτική εξουσία; Στο Θεό; Στον περαστή Διάβολο; Στο λαό; Σε ποιόν; Ποιά εκδοχή είναι η ορθή;

Ασφαλώς δεν μπορούμε να παραθεωρήσουμε ούτε την εκδοχή της Αγίας Γραφής αλλά ούτε και αυτή της πολιτικής επιστήμης. Που οφείλουμε να σταθούμε; Πως πρέπει να προσεγγίσουμε το εν λόγω ζήτημα; Μα φυσικά σε όλες τις ανωτέρω εκδοχές, ως λογικά όντα, ως ελεύθεροι πολίτες που ασκούμε το δικαίωμα της πολιτικής κρίσης και αυτό του εκλέγειν, ως θρησκευτικές οντότητες που συνυπάρχουν μέσα σε μια κοινωνία προσώπων.

Ο *“καιρούς καὶ χρόνους τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος”* Θεός είναι αυτός που κατευθύνει την ιστορία, αναδεικνύει πρόσωπα στην εξουσία ανεχόμενος φυσικά τους εξουσιαστές να παρεκτρέπονται και να θεωρούν πως σε αυτούς ανήκει η ισχύς που προέρχεται από το δικαίωμα του *“ἄρχειν”*. Παρέχει το δικαίωμα σε κάθε κυβερνώντα να επιλέξει αν θα ασκήσει την εξουσία έχοντας την πεποίθηση ότι τα πάντα ανήκουν στο Θεό και αυτός αποτελεί έναν διαχειριστή του προνομίου της εξουσίας ή αν θα προσκυνήσει το διάβολο ώστε να καταστεί και αυτός με τη σειρά

του ένας μικρός “*ἄρχων τοῦ αἰῶνος τοῦτου*”. Το δικαίωμα αυτό είναι επακόλουθο της ελευθερίας που έχει παραχωρήσει ο Θεός προς τον άνθρωπο ώστε να κρίνει και να επιλέγει αν θα πράξει το καλό ή αν δεν θα το πράξει.

Ποιός όμως ο ρόλος του λαού δηλ. του εκλεκτορικού σώματος; Ο λαός εν προκειμένω λειτουργεί ως το μέσο που “λαμβάνει” την εξουσία από το Θεό και την απονέμει ως δωρεά στους υποψηφίους που καλούνται να υπηρετήσουν τα δίκαια και του λαού.

Έτσι όταν η εξουσία καταντά αποκλειστικό και κληρονομικό προνόμιο από ελαχίστους και αντικείμενο εκμετάλλευσης από ανίκανους πολιτικούς τότε ο λαός υποχρεούται να πράξει σύμφωνα με το αναφαίρετο δικαίωμα που έχει, δηλ. να τιμωρήσει τους δυνάστες αντικαθιστώντας τους με άλλους ικανότερους και αξιότερους, σεβόμενος με αυτόν τον τρόπο την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας, το Σύνταγμα της χώρας, την ταυτότητα και αξιοπρέπεια του εκλογικού σώματος, αλλά και τον ίδιο το Θεό ως τον απόλυτο και μόνο “*ἔχοντα ἐξουσίαν*”, που επιτρέπει στον άνθρωπο να επιλέξει από ποιούς θέλει να άρχεται.

Ο αιρετός άρχων δεν είναι δυνάστης. Είναι υπηρέτης των συμφερόντων του σώματος που τον αναδεικνύει στο αξίωμα αυτό. Είναι δούλος του Θεού και όργανο εκπλήρωσης του σχεδίου Του. Έτσι όταν ο αιρετός συμπεριφέρεται σαν εξουσιαστής και δυνάστης και όχι σαν υπηρέτης εκείνων που τον ανέδειξαν (“*εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος*” Μρκ. 9,35), θα τύχει και αυτός με τη σειρά του να καταταγεί σε εκείνους τους εργάτες του αμπελώνος, από τους οποίους ο Θεός – ιδιοκτήτης αφαίρεσε τον αμπελώνα και τον έδωσε σε άλλους ικανότερους και εμπιστότερους καλλιεργητές (“*ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις*” Μρκ. 12,9).

Ο επιδέξιος υποψήφιος για το αξίωμα του αιρετού θα πρέπει να έχει κατά νου πως η εξουσία που προσπαθεί να καταλάβει και να ασκήσει δεν είναι κληρονομικό του δικαίωμα. Είναι δωρεά που ανήκει στον ίδιο το Θεό και του παραχωρείται “*ἄνωθεν*”, όπως είχε επισημάνει ο Σαμουήλ ο τελευταίος Κριτής του Ισραήλ στο βασιλιά Σαούλ, όταν εκείνος είχε περιέλθει σε έπαρση θεωρώντας ότι υπερέχει έναντι όλης της κοινωνίας, υπενθυμίζοντάς του έτσι ποιά ήταν η θέση του και πως όφειλε να συμπεριφέρεται: “*Ἐμὲ ἀπέστειλεν Κύριος χρῆσαι σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραήλ*” (Α’ Βασ. 15,1).

“*Ὁ Θεός ἐν τῇ ψήφῳ βοηθός*”.